

Forslag til vedtagelse

»Idet Folketinget tager regeringens redegørelse til efterretning, opfordres regeringen til at arbejde for en styrkelse af samarbejdet mellem Europarådets parlamentariske forsamling og ministerkomiteen. Endvidere opfordres regeringen til årligt at fremsende en skriftlig redegørelse til Folketinget indeholdende en status over arbejdet i Europarådet.«
(Forslag til vedtagelse nr. V 54).

Formanden:

Der er nu fremsat følgende forslag til vedtagelse: (Se ovenfor). Dette forslag indgår herefter i forhandlingen.

Hanne Severinsen (V):

Det er godt, at 50-års-jubilæet giver anledning til denne debat om, hvad der egentlig kommer ud af organisationens arbejde, og det er godt, at partierne er enige om, at vi for fremtiden skal have en årlig redegørelse om arbejdet. Derved kan vi bidrage til synliggørelse og debat om målsætningerne for fremtidens Europaråd.

Hvordan får vi et bedre samarbejde indbyrdes mellem Europarådets mange organer, specielt ministerkomiteen og den parlamentariske forsamling, og hvordan får vi et bedre samarbejde og en bedre opgavefordeling mellem Europarådet og andre internationale organisationer, især FN, OSCE og EU?

Ved at klargøre disse ting bliver det forhåbentlig også lettere at prioritere de relativt færre midler, som Europarådet bevilges, og som slet ikke står mål med de øgede opgaver, der er fulgt i kølvandet på, at Europarådet nu har fået 40 medlemslande; næsten en fordobling på 10 år.

De 10 stifterlande oprettede Europarådet for at beskytte demokrati og menneskerettigheder. Som der står i formålsparagraffen, skal man sikre og virkeliggøre de idealer og principper, som er deres fælles arvelod.

Det ganske særlige ved Europarådet var oprettelsen af Den Europæiske Menneskerettighedskommission og -domstol i Strasbourg. Der er ud fra dette udviklet en europæisk retsorden, hvor enkeltpersoner eller grupper kan klage over afgørelser i deres eget land.

Desuden har Europarådet opbygget en lang række konventioner, der efter ratificering er blevet til gældende ret i de enkelte lande. Man har derved opbygget et omfattende normsys-

tem, som man – vel at mærke som medlemsstat – er forpligtet til at efterleve. Der er altså i princippet tale om, at på disse områder gælder henvisning til indre anliggender ikke.

I praksis er dette dog ikke helt så enkelt. Et land som Tyrkiet har ofte udstillet Europarådets manglende muligheder for at sikre efterlevelse af idealerne.

Hvor Europarådets arbejde først og fremmest var koncentreret om definering og beskyttelse af menneskerettighederne, skete der en voldsom ændring af arbejdet efter den kolde krig, hvor de fleste østeuropæiske lande fik gæstestatus og søgte om egentligt medlemskab. Det har navnlig betydet nye vigtige opgaver i den parlamentariske forsamling. Hvor optagelse af nye medlemskaber tidligere reelt kun var en godkendelsessag, er det nu en sag, der optager både tid og kræfter.

I de sidste 10 år er Europarådets medlemstal vokset voldsomt. Da jeg første gang deltog i en session i januar 1991, var stemningen euforisk, da man bød Ungarn velkommen som første Østland og stemte for at indbyde Tjekkosllovakiet som det næste. Men så startede den endeløse tragedie i Jugoslavien. Den kolde krig havde gemt nogle gamle konflikter i dybfryseren.

Da alle ansøgerlande kunne have latente problemer, blev det derfor en omfattende og vigtig opgave at være rapporteur og udarbejde rapporter i forbindelse med et lands optagelse. Min egen første opgave, Slovakiet, var et godt eksempel på det dilemma, man kom i. Man ville gerne lokke med medlemskab mod indgåelse af løfter, for alternativet var måske en årelang frustrerende ansøgersituation, som måske forværede landets situation.

Derfor startede det, som nogle vil kalde en glidebane, hvor vi optog landene, før de opfyldte alle betingelser, så at sige på forventet efterbevilling og med opstilling af lange løfter om, hvornår de skulle opfyldes.

I den forbindelse var Rusland et meget stort dilemma. Spørgsmålet var, om Europarådet kunne ændre Rusland, eller om det i virkeligheden er det omvendte, der er ved at ske. Det må eftertiden vise. Men Europarådet er i hvert fald i høj grad blevet en klub af ufuldkomne, men forhåbentlig forbedringsivrige demokratier.

Derfor er Europarådets vigtigste opgave i disse år blevet støtte til de nye demokratier og opbygning af rapporteringssystemet, hvor den parlamentariske forsamling i første omgang